

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre . . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 Hfl.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,

hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendő.

A kiadóhivatal

munkakötét *Hagelman*
Károly könyvkereskedő
vállalván magára, az előfizet-
ések, nyiltér- és hirdetésdíjak és a lap szétállítására
vonatkozó felszólítások ide
intézendők.

Kétségek.

Kaposvár, 1907. ápril. 20.

A magyar nemzet politikai érettsége sohasem volt annyira próbára téve, mint a most folyó ~~magyar~~ tárgyalások alatt. Ennek magán a maga, szinte kézzel fogható oka. A nemzet nagy többsége — a szemben álló tábor igazán „törpe minoritas” — függetlenségének megvalósítását várja: csoda volna, ha lázas türelmetlenséggel nem lesné a közel jövő eseményeit.

A nemzet közvéleménye mégis aránytalanul csendes. Egyes rétegek mozognak ugyan, itt-ott türelmetlenkednek, de a nagyobb rész méltóságos nyugalommal néz a jövő elé.

Azaz, hogy nézett.

Méltóságos nyugalommal nézett, mert sohasem voltak a pártok vezérei annyira letéteményesei a közbizalomnak, mint napjainkban.

Az utolsó hét hírei azonban a bármennyire jogosult nyugalomban és várakozásban erős hullámzást okoztak.

Aggasztó és — fájdalom — hiteles hírek és nyilatkozatok lát-

tak napvilágot és ezek a legalkalmasabbak voltak arra, hogy a vak bizalom okozta nyugalmat felzavarják. Maga Kossuth Ferenc nyilatkozott a gazdasági tárgyalások eredményeiről.

Szavainak lényege szinte kinosan hatott. Ez nem tagadható. Nem azt vártuk tőle, Kossuth Lajos fiától, amit mondott.

Mi is, mint minden függetlenségi érzelmű ember, határozott és félreérthetetlen kijelentését vártuk annak, hogy vagy önálló vámtérület lesz, vagy semmi más. Semmiféle alku, semmiféle bármily ünnepélyes, de elmagyarázható kijelentést nem vártunk. Nem erre kapta a mandátumot sem a függetlenségi párt, sem vezére, a nemzet többségétől! Álláspontjuknak világosnak kellett volna lenni; hiszen kötelességük oly félreérthetetlen, mert a vezérnek neve: maga a program.

Nagy megrázkódtatás érné a nemzetet, ha csalódnia kellene.

Nem kételkedhetünk abban, hogy ha valaki, Kossuth Ferenc ő tudja, minő nagy, de szent, minő

nehéz, de felséges kötelesség nehezedik reá. Hisszük és valljuk rendületlenül a benne való bizodal munkat, mert tudjuk, hogy fényes történeti neve előnyei mellett ismeri azzal járó kötelességeit is.

Nem kételkedünk egy pillanatig sem, hogy Kossuth Ferenc azonnal oda hagyja a miniszteri széket, leteszi nyomban a hatalmat, amint arra a tapasztalatra jó, hogy az önálló vámtérület megvalósítását keresztül vinni Bécsben nem engedik és fellép ismét a nemzet vezéréül a kiméretlen csatában, melynek szünni, lankadni nem szabad a teljes győzelemig.

De semmi megalkuvás! Ausztriával semmi közösség többé! Az 1917-ik esztendő a végső terminus, azon túl Magyarországnak legalább gazdaságilag függetlennek kell már lennie!

Kétségtelenül ez volna az ország óhajta.

Fel lehet-e ezt tételezni, hogy éppen Kossuth Ferenc akarna hozzájárulni valamelyes meghosszabbításához a közös viszonyoknak?

Bizonyára nem! De bár mindez

T A R G A.

Összatérés.

*Gyilkos láz tüze tombolt ereimben,
A fájdalom ércarma tépdesselt;
Sötétlő szárnyait félig kibontva,
Rám a halál várakozón lesett.*

*Megtört szemeim bágyadt pillantása
Téged kerestél csak a ködön át;
Melletted elpihentek mind a kínok,
S nem rettegém az örök éjszakát.*

*Siró imádat meghallgatta Isten,
A szenvedések harca véget ért;
Erős lélekkel, bár még gyöngye testtel,
Ismét küzdök a régi célokért.*

*Oh, hogyha akkor a jövőbe látva
Sejtéd a szenvedő balvégzetét;
Dehogy imádkozod vissza az égtől,
Már-már veszendőnek hitt életét!...*

Kordina Lilly.

Feleségem, meg én.

Én rendesen és szívesen vagyok jókedvű — feleségem meg ritkán. Magamban dúdoló a szép dalt: »Hajnalban hajnal előtt,« feleségem panaszkodik, hogy fáj a feje. Hamarosan hozok egy nedves kendőt és hideg borogatást rakok a fejére, vagy mustárlisztet a nyakára, avagy legalább elvezetem a divánhoz és cirógatom az arcát, akkor azt mondja, hogy szívtelen vagyok, s ha nekem lesz egyszer főfajásom, már előre mérget vehetek arra, hogy ő hasonlóképpen fog eljarni. Ezzel vége a jókedvemnek és oly hangulatba jövök, hogy szeretnék valakivel veszekedni...

Szeretem a nyugalmat. Ha minden szép csendes a házban, boldogító érzés fog el és átengedem magamat gondolataimnak. Feleségem ilyenkor azt mondja, hogy akkor, a helyett velem házasságra lépett volna, épp úgy zárdába mehetett volna. Neki legkevesebb minden négy hétben egyszer meg kell hívnia ösmerőseit uzsonnára és vacsorára. Egyszer hetenkint a nőgyógyász gyűlésezik nála és legalább háromszor vendégek fogadására kell előkészülnie. Ha te, mint a selyemhernyó, be akarsz gubózni, mondja élesen, engem nem fogsz erre vinni — nekem szükségem van a szellemi érintkezésre.

»Mariska, hozd az illatos üveget, rosszul vagyok« — Mitől? — »A szellemi érintkezéstől kavés tracsotoknál.« Oh, te gonosz ember! Egész nap nem jön a szemem elé.

Sétálni szándékozunk. A jó levegő kedvéért szívesen mászok fel a hegyekre. Feleségem azonban azt mondja, hogy a hegymászásnál nagyon izzad. Ha azt mondom, hogy épp ez válik egészségesre, ő meg visszavág: de a sok mosás a házban nem kellemes neked. Ezzel le vagyok tromfolva és mint a fogoly harcos karomat nyujtom neki... gyermekem, nem akarjuk hallgatni a mezőn a pacsirtákat? — Azt megleheted magad, ha neked úgy tetszik — én az emberek közé akarok menni, ezért van elegáns ruham, s nem a mezőn levő pacsirták részére. S így, vegyes érzelmektől vezettelve, sétálunk merev, peckes testtartással a sétatéren... jobbra át... balra át... tanár ur... tanárné asszony... van szerencsém... alázatos szolgája... feleségem el van ragadtatva, míg rajtam viskiet a bőr, mintha csalan volna rajta. Szatyr is szúr kissé, s elgondolkozom azon, hogy tulajdon épp az asszonyok jobban aknázzak ki a titulusokat, mint a férfiak, bárha semmi érdemük sincs bennük. Elgondolom továbbá, hogy cím és rang bornirtá teszik az asszonyt; hogy a címzetes asszony

szentséges hitünk, még sem értjük a mult héten történt kijelentéseket és a függetlenségi párt tagjai sem értik és a nemzet sem érti és megmozdul széles hullámokban a közvélemény, hogy nyugtalanságát kifejezze és országszerte valamely aggodalom, valamely keblet szorító nyomás lepi el a kedélyeket, mintha mindenki reményeinek nagy, szörnyű megcsalatközásától tartana.

Mi arra kérjük, intjük a hazafiakat, hogy ne veszítsék el szilárd nyugalmukat. Nincs ok reá. A nemzet nem fog többé eltérni Kossuth Lajos elveitől senki kedvéért, semmi befolyásra.

Krónika a hétről.

A nemzetiségiek, bár tagadták, obstruáltak a közoktatásügyi tárcánál. Apponyi Albert gróf néhányszor megadta nekik, hatalmas beszédeivel ugyancsak összelapította a mindig alattomos nemzetiségieket, akiket már ugyancsak megzabolázni kell, mert vakmerőségük a legszélsőbb határokat éri. Páratlanul áll Vajda Vojvoda gyalázatos eljárása, hogy a Ház naplójába becsempészett nemzetünket és Kossuth apánk emlékét mélyen sértő és gyalázó vers-fércelményeket. El is verték rajta a port alaposan, bár nem tetteg, de azért el megy jó időre a kedve a pimaszkodástól. Még saját párhivei is elitették undorító eljárását és ezzel a ténykedésével mindörökké lehetlenné tette magát Magyarországon.

A kiegyezés kérdése állandóan felszínre van. Tárgyalnak Bécsben, tárgyalnak Budapesten, tárgyalnak titokban a szakminiszterek és senki sem tud semmit az eredményről.

Nagy szenzációja a hétnek Justh Gyula képviselőházi elnök lakomája, melyet a sajtó képviselői tiszteletére adott. Ezzel mintegy tüntetni akart a sajtó mellett, akkor, midőn

állandóan támadják, megrugdossák bizonyos helyekről a sajtót. Nagyszabású beszédében erősen hangoztatta, hogy törhetetlen hiva a sajtószabadságnak és ezt a szabadságot mindenkor mindenkivel szemben meg kell oltalmazni. A tisztességes sajtó csak erőssége a nemzetnek és ha béklyóba akarják szorítani, a nemzet sínyli, szenved meg azt. Ha így gondolkodnék a mai parlament is, akkor beláthatatlan időkre biztosítva volna a sajtószabadság.

H I R E K.

— **A király Budapesten.** Hogy a király hozzánk készül, bécsi politikai körökben beszélnek. A király e szerint prágai tartózkodása után májusban és júniusban hosszabb tartózkodásra Budapestre jön és felváltva Budán és Gödöllőn lakik majd. Ez alkalommal megtartják azt az udvari bált is, melyet januárban a hannoveri királyné halála miatt elhalasztottak.

— **Andrássy itthon.** Andrássy Gyula gróf belügyminiszter, a ki husvétra Firenzébe ment pihenni, már a mult héten haza akart jönni, de Velencében erős influenza fogta el s így kénytelen volt hosszabb időt Velencében tölteni. Csak csütörtökön érkezhett haza s már miniszteriuma vezetését át is vette.

— **A nagyatádi ipartestület** a legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén hozott egyhangú határozata alapján feliratot intézett a kereskedelemügyi miniszteriumhoz az önnálló vámtérület és a magyar nemzeti bank sürgős életbeléptetése iránt. Hasonló tartalmú kérelmet intézett a vármegye törvényhatóságához is és egyuttal felkérte a vármegye területén levő összes ipartestületeket, hogy ezen kérelmet a maguk részéről is támogassák.

— **A negyedik gyógyszerár.** A közérdek, a kaposvári negyedik gyógyszerár felállítására kérdésében, úgy látszik, megint mellékes. Erre vall a vármegye közegészségügyi bizottságának Sarközy Béla alispán elnöklése mellett, a napokban tartott ülésén hozott határozata. Ahol is Szaploneczay Manó vármegyei főorvos hosszadalmas, de elfogadható érvelést tartalmazó írásbeli véleménye alapján — a vármegye törvényhatósági bizottsága elé terjesztendő az a

határozat hozatott, hogy a város a negyedik gyógyszerár felállítására iránti kérelmével elutasítandó. A törvényhatósági bizottság azonban bizonyára, nagyobb megfontolás tárgyává teszi eme lényeges és egy egész város-rész egészségügyi viszonyaira kiható már-már égetővé vált kérdést, semhogy a Donner-város 5000 lakosának eme valóban közérdeket képező ügye felett, a vármegye főorvosa és közegészségügyi bizottsága nagyon is egyoldaluan felfogott javaslata kedvéért, azokhoz hasonló könnyedséggel, napirendre térjen. És megtegye ezt akkor, amikor — nyilvánvaló, — hogy a negyedik gyógytár felállítása sem a vármegyének, sem a városnak egyetlen fillér költségébe nem kerül, ellenben abból haszna lehet; közegészségügyi szempontból pedig nemcsak a Donner-városrésznek, de környékének sőt az egész városnak kiszámíthatatlan előnyére válik.

— **Városi közgyűlés.** Kaposvár rd. város képviselőtestülete 1907. évi április hó 22-én d. u. 3 órakor a városház nagytermében rendezte a közgyűlést tart, melynek tárgysorozata: 1. Nyugdíj-szabályrendelet módosítása tárgyában javaslat. 2. A Fő-utca és Árpád-utca összekötése végett utcanyitáshoz szükséges ingatlanok kisajátítása iránti kérelmezés ajánlása. 3. Szinkör-építés tárgyában javaslat. 4. A Berzsényi- és Zarda-utcaikat összeötő új utca nyitása és ezzel kapcsolatban Kellauer Gábor és Deutsch Albert tulajdonát képező ingatlanokból iskolatelek tárgyában javaslat. 5. Aggapolda építése tárgyában előterjesztés. 6. A Gundy György-fele alapítványi ingatlanok eladására vonatkozó szerződések jóváhagyása tárgyában javaslat. 7. Ujvári István kérelme a temető melletti öülőtől a Gyár-utcaig utca nyithatásért. 8. A mocsolád — tab síófoki h. é. vasut kiépítéséhez törzsrészesvények ellenében megszavazott 10.000 korona fedezéséről jelentés.

— **Ingyen és bérmentve** küld a „Millenium-telep” Nagyösz, Torontalmegye minden érdeklődőnek műmellékletekkel diszitett magyar vagy német vagy román vagy szerb nyelvű főrajgyezékét a legjobb fajú és minőségű szőlőoltványok és lugasoltványokról melyek ott a legolcsóbb árban, szakavatott kezelésben kaphatók.

— **A hitelszövetkezetekről.** A mult évben alakult 152 szövetkezettel együtt 1906. év végén a központ kötelekébe 1956 szövetkezet tartozott, melyekben 498.379 tag volt 45.278.534 korona értékű 908.014 üzlet-résszel. Ezen üzlet-részekre 26.456.370 korona volt összesen befizetve; a tartalékok 4.241.220 koronát tettek ki, tehát a szövetkezetek a

nevetségessé teszi az urát, ha például ő excellenciájának olyan neje van. — a ki liba; továbbá, hogy sok — itt abba kell hagynom, mert feleségem gyanusan tekint reám. »Azt hiszem, de bensőleg rezonálsz?« — Dehogy. — »Jól van, jól, később még beszélünk erről.«

Én szívesen eszem savanyut, feleségem meg édeset. »Vagy kétféle háztartást kell berendeznünk.« — jelenti ki, — »egyet a te és egyet az én izlésem szerint, vagy azt eszed, amit én, a nőd, az a-ztalra teszek. Mert ne hidd.« — mondja emelkedett hangon, — »hogy savanyu kedvteléseidet osztotni kívánom.«

Igy hát kompromisszumot létesítettünk, amelynek értelmében egyszer havonként kedvenc ételeimet kapom, még pedig azon a napon, amikor átadom neki a háztartási pénzt. »Látod.« — mondja, mialatt a négy százás bankót az erszényébe dugja, »bizonyára nem mondhatod, hogy nem járok mindenbe a kedvedre. Nem szólsz semmit. De Dénes, mit higgyek rólad? (Itt hangjának tragikus színezete van.) Száz feleséget kereshetnél volna, míg olyan szerényre és kevéssel beérőre akadtál volna, minő én vagyok.« Válaszul lehorgasztottam a fejemet. »Nem,«

kiállt fel haragosan, »ez az ember kiállhatatlan!« És ezzel visszavonul.

Az orvos azt tanácsolta, hogy utazzam Karlsbadba, a feleségem meg Szliácsra. »De mindketten csak nem távozzatok egyszerre hazuról,« ez mindjárt kezdetben határozott véleménye. »Lehet tűz, lehet zivatar, lehet villám, lehet betörés, lehet... Jó, jó, vágok a szavába, tehát akkor én fogok először utazni, amint az orvos mondta. »Mindjárt gondoltam, hogy férjürem először akar utazni, az asszony egyedül maradhat odahaza és őrizheti a házat. Nagyon jó, sőt pompás; mind jobban tanuljuk megösmerni a férfiakat, — óh, hogy épp én lettem oly szerencsétlen (itt elzékenyedett) ily férfihez menni nőül. (Erre szünet következik és mint-hogy nem válaszolok, folytatja.) »Szívesen szabadulnál tőlem? Már nagyon soká élek. Egy második fiatal feleség — « Kérlek hallgass, ezt ki nem lehet tartani. Akinek valaha ilyen civódása volt, az tudja, hogy az efféle szemrehányások mennyire ingerelnek és minő borzasztó felindulásra ragadtathatnak. És minden hosszadalmas gondolkodás nélkül mondom: »Hát utazzál te előbb Szliácsra, s addig én maradok idehaza. Ezzel véget ért a házi vihar.«

Négy nap óta egész népvándorlás van

a házunkba. Hol a szabónő, hol a divat-árusnő, hol meg valamely aruház segédje hordozza a rengeteg méretű csomagokat. A lakoszoba valóságos ruharaktár és amikor a felhalmozott tárgyak között nagynehezen utat törtem magamnak és felkiáltottam: »Azt hinné az ember, hogy vendégszereplésre készülsz, s nem fürdőhelyre egészségged helyreállítása végett.« — hevesen felfrottant és mint a rejtekhelyéből kizavart vizsla tamadó helyzetbe vágta magát: »Ejnye no,« — mondá — »tán azt akarod, hogy nőd mint valami koldusasszony menjen fürdő helyre?«

Ugy hiszem, bátorkodtam megjegyezni, hogy városunkban még senki sem tartott annak. »Városunkban,« — mondá kicsi nyelve, — »az más, ide ez a ruhakészletem is eléggé jó még. De gondold meg, Dénes, ha a szliácsi fasoros sétányon délutáni sétámat végzem — «. Vakargattam a fülem tövét. »Különbön ez olyan dolog, a mihez te nem értesz.« És a varrónőhöz fordulva, rázta a fejét: »Mondom önnek kedvesem, sok mindent kell elszenvedni a férfiaktól. Ne menjen férjhez soha!«

központ kötelékében összesen 30.798.073 korona saját vagyron felett rendelkeztek. Ehhez járultak a 47,176 230 koronára rugó takarékbetétek vagyis a szövetkezetek saját erejükből több mint 77 millió koronát fordítottak tagjaik hiteligenyeinek kielégítésére. Maga a központ még 71 millió hitellel volt a szövetkezetek segélyezésére s így a kerületi szövetkezetek a múlt évben összesen 148 millió koronával dolgoztak. Az 1906 év végéig 314) együttes kölcsön-zavaztatott meg, ebből folyósítottatott 1429 kölcsön 5.754.544 korona értékben. Megemlékezik a jelentés arról a mértéktelen földszerzési vágyról, mely szerte az országban tapasztalható, ami a földárak rendkívüli és egészségtelen növekedésére újabb adóságszínalásra valószínűleg sok kis ember bukasára fog vezetni. Ezt az irányzatot a központ nem támogatja, sőt arra igyekszik minden befolyását erősíteni, hogy a szövetkezetek tagjait a könnyelmű földvásárlástól megóvjá.

— **A Dunántul iparosságához.** Zsombor Géza ezt a felhívást intézte: szükséges, hogy ez országrész iparossága még a pécsi országos kongresszus előtt megbeszélje a helyzetet és megállapítsa szervezésünk és törekvéseink munkatervét. A soproni kamarakerületi iparosszervezet legközelebb tartja meg Nagykanizsán ez évi kongresszusát. Amidőn ezen körülményről jelentést teszek, felkérem az érdekköröket, hogy már most ez ügygel foglalkozni sziveskedjenek, egyben gondoskodjanak arról, hogy e fontos tanácskozások minél tömegesebben legyenek látogatva.

— **Boglárou összeütközött tehervonatok.** A déli vasutnak e hónap 16-án este Nagykanizsáról indult 243. számú tehervonata a Boglár állomásba történt behaladása alkalmával az állomásban tartó 244. számú tehervonatnak nekiment, minek következtében több teherkocsi kisikamlott. A személyzetből senki sem sérült meg. A bejáratú vágány elállítása miatt a 207., 208 és 201. számú vonatok utasainak át kellett szállniok.

— **Küldöttség.** Negyvenhárom balatonmenti községnek több mint kétszáz tagu küldöttsége jelent meg szerdán Wekerle miniszterelnöknél, Kossuth és Darányi minisztereknél, végül Sztéryni államtitkárnál. A küldöttség köszönetet mondott a minisztereknek a balatonmenti vasut kiépítéseért és átnyújtották nekik a diszpolgárságról szóló oklevelet. A küldöttség először Wekerle Sándor miniszterelnöknél tisztelgett, akinél Hertelendy Ferenc tolmácsolta a balatonmenti községek hálás köszönetét és átnyújtotta a diszpolgárságról szóló oklevelet. Wekerle Sándor miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a kormány mindenkor szem előtt fogja tartani a Balatonvidék érdekeit. A küldöttség ezután Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi minisztert kereste fel, majd Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternél, s végül Sztéryni államtitkárnál tisztelgett. Délben két órakor az Országos Kaszinóban bankett volt, amelyen megjelentek Kossuth Ferenc, Darányi Ignác miniszterek és Sztéryni József államtitkár. A banketten számos felköszöntő hangzott el.

— **A baja—bátaszéki vasút kiépítése** céljaira szükséges földterületek kisajátítása ügyében a kártalanítási eljárás megkezdésére Alsónyéken tartandó tárgyalás határidejéül folyó évi május hó 15-ikének d. e. 9 órája, Bátaszéken pedig folyó évi május hó 15-ikének d. u. 3 órája tűzött ki.

— **Országos Monografia Társaság** címen a fővárosban új irodalmi társaság alakult, mely átvette az Apollo irodalmi és nyomdai r. társaságtól a Magyarország Vármegyéi és Városai című országos monografia-vállalatot, hogy azt szélesebb alapokra fektetve, tovább fejlessze. A szerkesztőség a régi maradt. Főszerkesztő dr. Borovszky Samu, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, ismert nevű történetíró, szerkesztők pedig Vende Aladár és Virter Ferenc. A monografia-vállalat eddig tíz kötetet adott ki. Most vannak sajtó alatt az illető vármegyék legkiválóbb szakíróinak közreműködésével Hont, Győr és Komáromvármegyék és még az év őszén sajtó alá kerülnek Szatmár és Bács-Bodrogvármegyék monografiái. Az új vállalat székhelye: Budapest, V., Magyar Tudományos Akadémia épület.

K Ü L F Ö L D

Külgyminiszterünk berlini látogatása.

Aerenthal-Lexa Alajos báró magyar és osztrák külgyminiszter Berlinbe készül, hogy kihallgatásra jelentkezék Vilmos császárnál. Értesülésünk szerint a miniszter folyó hó 30-án utazik el Bécsből és a német császár május 1-én fogja fogadni őt. Aerenthal báró ezen alkalmat természetesen arra is föl fogja használni, hogy a német külgyminiszter vezető embereivel is tanácskozzék. Jóllehet a miniszter berlini látogatása már régebben határozott el, azért a mai nemzetközi viszonyok között mégis különös figyelmet érdemel.

A helyzet Oroszországban.

A carszkoje-szelői pályaudvaron a császári pavillonban április 14 én tűz támadt, a mely az értékes berendezést egészen elpusztította. Maga az épület is megrongálódott. Bakuban a kaspi tengeri flotta egy része fellázadt. A pétervár—moszkvai vasuti vonalon a vasutasok és a munkások között nagy az izgatottság. Katonai vonatok fűtve, indulásra készen állanak. Egyik múlt éjjel egy asszony Szebasztropolban Skriartov tengernagy ellen merényletet akart elkövetni; észrevették, mikor a tengernagy kertjébe belopózott.

A román zavargás.

Bukarestből jön a hír, hogy a rendőrgés ma Giurgiuban letartóztatta Kogalniczeanu volt román miniszterelnök fiát, Vazult, a kit a parasztforgások értelmi szerzőjének tekintenek, mert röpiratot írt, a melyben a parasztokat szervezkedésre szólította fel. A letartóztatás Bukarestben nagy feltűnést keltett.

K ö z g a z d a s á g.

Megint kivándorolnak.

A kivándorlás és újra a kivándorlás. Most már nem csak a tót és rutén vidékről hangzik a panasz, hanem a legzsírosabbnak híresztelt magyar televény föld vidékéről, Szolnokról is jön a riasztó hír: véreink elhagyják a hazát, hogy helyette egy jobbat keressenek. Vándorolnak Amerika felé. Azt hittük, hogy kezébe jöven a kormány gyep-lője azoknak, kikben legnagyobb bizalmát helyezte az ország, most már visszafelé jöhetnek majd véreink. Ez a haza fog számunkra kenyeret nyújtani. Az első csalódás az a hír, a mely a szolnokvidéki magyarok tömeges kivándorlásáról szól.

Egy ország, amely rövid ideje, hogy idegen kényszer alól felszabadult, amely felszabadulását nehéz századok véres küzdelmének árán szerezte meg, egy ország, amely szabadságát arra használta, hogy újból küzdve önerejéből utat törjön magának arra a polcra, amelyet az európai népek fokozatos kulturája sok emberöltő után tudott csak megteremteni, az az ország, amely nemzetiségének bélyegét csak folytatólagos küzdelemmel tudta megóvni, amely más néphez hasonlítva szinte pillanat alatt lett olyanná, hogy ma már a nyugoti államok műveltségéhez illeszkedhetik, amely titáni erővel és az elképzelhető legnagyobb szívóssággal tudott keresztül gázolni mindenféle le nem gyűrhetőnek képzelt akadályon, az a nemzet, amely vezetőit a legjobbjából bírja, most olyan szomorú életet él, mint a milyent azelőtt talán soha.

Mert a kivándorlásnak ilyen nagymérvű folyamata nem volt még. És minden egyes magyar, aki partra száll Amerikában, egy nemzeti kincs, amely elveszett. Szükségünk van magyarokra és fájdalmasan érint bennünket a hiradás, amely véreink fogyását jelzi.

Ha sajnáljuk is a szomorú tünetet, de magyarozatát tudjuk adni neki.

Gazdaságilag és társadalmi tekintetben teljesen beilleszkedtünk az európai formákba. Ugy élünk, úgy közlekedünk. Mindnyájunk keresete, élete a kulturvíványokkal egybe van forrva és ha azokat most elszakítanók, magát a nemzet egzisztenciáját tennénk kockára. Mi haszna, ha a kutban kristály tiszta víz bugyog, mi haszna, ha ott a magasban a legszebb és legérettebb gyümölcs kínálkozik a vándornak, de ha az edény hijjával van annak, amivel merithetne a szomjat oltó folyadékából és ha nincs eszköze, amivel megközelíthetné az éhséget csillapító gyümölcsöt. Mi haszna, hogy gazdasági életünk elérte és minden vonalon a kor magaslatát, ha úgy tudna is élni a polgár ma, mint ahogyan valaha királyok nem élhettek különben, ha hiányzik

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvó-szer.

Minden külföldit fölül-múl hazánk természetes szénsavas-vizek királya:

égést rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata

Kedvelt borviz!

Olosóbb a szódaviznél!

Mindenütt kapható!

Főraktár: Honig & Weinberger uraknál Kaposvár.

a mohai **ÁGNES** -Forrás.

Millenniumi nagy

éremmel kitüntetve.

Kitünő asztali, bor- és

gyógyviz, a gyomor-

bajosoknak.

az eszköz, amivel élni kell és ami biztosítja számunkra a jólétet.

Egész életünk berendezése bonyolult. A munkafelosztás minden ember számára megteremtett olyan munkakört, amely egyetlen hivatásához köti le őt és mások közvetítése útján jut ahhoz, hogy minden szükséglete harmonikusan legyen kielégítve.

A világkereskedelem és a nagyipar, a gőznek világra szóló hatalma megteremtette mindnyajunk számára azt a jólétet és kényelmet, amelyről apáink még álmodni sem mertek. Mi a késő és elpuhult epigonok úgy neveltünk, úgy élünk, hogy az életünk színtelené meg, ha a gőzmasina dacoskodna velünk.

Élni akar mindenki. A régi idők igénytelensége megszűnt. Aki más számára megteremtette a jómódot, az is részt követel magának a jómódból. E kívánság elemi erővel követelődik és ha itthon nem kapjuk meg, megyünk ki a hazából másfelé, de az életét mindenki minél inkább akarja kellemessé tenni.

Ez magyarázata a kivándorlás nagyfokú térhódításának. Csak magyarázat, de nem vigasz is egyttal. Pedig erre is alaposan rászorultunk. Mert a helyzetet az teszi különösen sajnálatossá, hogy éppen mostanában, amikor gazdaságilag óhajtuk nagygyá és hatalmassá tenni az országot, hogy most hagyják el magyarjaink az országot.

Munkaközvetítés.

A szociális kérdések egyik nagyfontosságú pontját képezi a munkaközvetítés.

A munkaadók is, ahol tehetik, szervezhetnek és a maguk részére vindikálják a jogot, szintegy a munkásosztály is. Hatalmas fegyver. Mára pedig két szempontból; mind egyik fél a saját munkásait közvetíti és hozzá még jövedelmező is sok helyütt. Tehát anyagilag és erkölcsileg is fegyver.

A munkaadók szervezete rendszeren oly munkásokat közvetít csak, akik nem tagjai valamelyes munkás-szervezetnek, mely nem áll hadilábon velük.

Viszont a munkások csak saját szervezetbeli munkást közvetítenek munkába oly munkaadókhöz, akik az ő megszabott, előírt szabályok szerint fizetik munkásaikat és akik feltételeiket elfogadják.

Látjuk ebből, hogy itt két ellentétes fél van.

Az itt felsorolt körülmények oly helyen forognak fenn, hol szervezett munkaadók és szervezett munkások vannak, s a hol szakmánként vannak szervezve. Vannak ezeken kívül ugyevezett ipartestületi szervezetek, amelyek szintén munkaközvetítéssel foglalkoznak. Itt nem mondhatjuk hogy azok egyik vagy másik fél érdekében dolgoznak avagy közvetítenek, hanem a saját anyagi érdekükben. Az ipartestületek főleg a vidéki nagy és kis városokban iparos-szolgálatok számára szállót tartanak fenn és munkaközvetítést is végeznek. Az ipartestületi helyi tagoknak kevesebb, a vidéki ipar-mestereknek nagyobb illeték fizetése mellett közvetítenek szolgálatot. Igen jól jövedelmez ez a két üzlet az ipartestületeknek, mert sohasem azt tekintik, hogy minő munkás

kívántatik, csak azt, hogy szakmabeli legyen. Ott helyben, hol az ipartestület van, még tűrhető is az állapot. A munkaadó meg is választhatja a munkását, de a vidékre való közvetítésnél már nem.

A vidéki kisiparosnak, ha segédre van szüksége, a legközelebbi ipartestülethez fordul. Be kell küldenie a közvetítési illetékeket, utiköltséget a segéd részére, az illető munkakönyvének elküldésére postaportót, természetesen előre.

Az ipartestületi titkár vagy gondnok ezután közvetít munkást, nem törődve azzal, használható-e, arravaló-e az illető, olyan munkást kívántak-e. Ő előtt csak az a szempont lebeg, hogy szakmabelit küldött és a közvetítési díj le lett fizetve. A kisiparos érdekeivel nem foglalkozik; ha a segédeknek nem tetszik a munka, 2-3 nap múlva kijelenti, hogy nem dolgozik, ürügyet keres, talál eleget s a munkaadó nem tehet egyebet, mint hogy elbocsássa és másik segédet kérjen. Fizethet újra illetéket, utiköltséget sőt legtöbb esetben a munkakönyvek utánvétellel vannak megterhelve és szerencse, ha a munkás ledolgozza azt.

Ismételjük, az iparhatóságoknál minden szak-, hely- és emberismeret nélkül lesznek a munkaközvetítések végezve.

Megtörténik, hogy némely iparosságnál, hol a segédeknek szerszámokkal felszerelve kell lenniök, kiküldenek egyet szerszám nélkül, másutt megnyerő külső megjelenés, tisztességes ruha kívántatik és megtörténik az is, hogy teljesen berongyolt, mezitláb munkást közvetítenek. Korhely, dolgozni nem akaró egyéneket helyeznek el az iparhatósági munkaközvetítésnél, mint említettük, minden szaktudás, emberismeret nélkül. Tisztelet, ha van kivétel.

Pedig mily könnyen lehetne jól és célszerűen közvetíteni, csak bele kell tekinteni a munkás munkakönyvébe, az utba igazít. Megvilágosítja a tulajdonosnak szaktudását megmondja, hogy szokott-e hosszabb ideig egy helyen dolgozni, minő fizetés mellett és minő munkát végez. Nem mondjuk, hogy a munkakönyv hitelessége csúszhatatlan, de a cél, amire a munkaközvetítés szolgál, a munkakönyv szemügyrevévével meg lenne közelíthető.

Legújabb.

Az állandó választmány ülése.

Somogyvármegye állandó választmánya április hó 20-án Kapotsfy Jenő főispán elnökle alatt tartotta ülését. A tagok szép számban jelentek meg.

Az ügydarabok tárgyalása előtt Széchényi Aladár gróf Zieger Ferenc görgetegi körjegyző többrendbeli mulasztásaira hívja fel az alispán figyelmét, aki megnyugtatóul kijelentette, hogy a legszigorubb vizsgálatot fogja elrendelni.

Ezután a nagyszámu ügydarabok tárgyalattak. Felemlítjük, mint fontosabbakat, a kadarkuti járás felállítására tárgyában hozott határozatát, mely szerint a 15 községből alakítandó főszolgabírói hivatal költségeinek az államkincstár terhére leendő kiutalást kéri a belügyminisztertől.

A Csurgón létesítendő s már munkában levő furt kút költségeire a már megadott 6000 koronán felül újból 3000 koronát szavazott meg a választmány.

A kaposvári vízművekre vonatkozó szabályrendelet visszaküldése javasoltatik azzal, hogy a város felhívandó a 23. szakasz oly értelmű megvitatására, hogy azok a háztulajdonosok, akik a vízvezeték bevezetették a vízművek költségeire kivetendő pótdó fizetésére szintén köteleztessenek, nem úgy, mint a város akarja, hogy ezek az alól mentessenek fel.

A negyedik gyógyszerártnak Kaposvárott leendő felállítását ezuttal nem vezi érdemleges tárgyalás alá a választmány, mert még nincs öt éve annak, hogy az eziránt beadott első kérvény tárgyalatott.

Hácstelepek önálló községgé alakulás iránti kérelme pártolólág lesz a belügyminiszterhez felterjesztve.

A szill-attalai helyi érdekű vasutrá a kért 6000 korona segély kilométerenkint megállapítottatott oly képpen, hogy ez csak akkor lesz megadva, ha erre fedezet lesz.

— A pótállandó választmány ülése. A pótállandó választmány ülésének határidejéül a főispán május hó 3 napjának d. e. 9 óráját tűzte ki.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

Hagelman Károly

könyvnyomdájában

egy

tanuló

felvétetik.

Manhold Kálmán

KULA, Bácsmegyének a Telecska magaslatán fekvő JOLÁNFÖLDI szőlő-oltvány és kertészeti bérletén tavaszi szállításra kapható:

1. Szokvány minőségű, minden atanyon fajtisztán, sima és gyökereződojtvány.
2. Amerikai és európai sima és gyökerező vessző.
3. Alma-, körte-, barack- és kajszinfák 1, 2, 3 éves ojtványok a legkiválóbb fajokban.
4. Gleditsia és Maclura Aurentiaca élősvény, a melynek gyökerei nem sarjadzanak, tövisei igen sűrűk semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellenáll.

Kívánatra név- és árjegyzéket készséggel küldök.

Szíves megkereséseket kér

Manhold Kálmán,
nagybérlet.

Ne higgye el, hanem győződjék meg róla,

hogy van cég, ahol hihetetlen olcsón, (értsd: nem a minőség rovására olcsón) vásárolhat és zárolhat:

első minőségű, selyem szitaszövetet, keveretlen tiszta gépkenő-olajat, henger- és kenő-olajat, eredeti „U s z ó” kocsikenőcsőt, surlódásmentesítő tömitőanyagokat, szerelvényeket, malomszerszámokat, eszközöket, vasrészeket, modern közlőműveket, szíjakat.

Ez a cég:

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA,

műszaki iroda és raktár. Gépszij-gyár.

BUDAPEST, V., Váci-körut 26. szám.

Nyomdai munkákat

jutányos áron készít

Hagelman Károly

könyvnyomdája

Kaposvár.

Biztos gyógyulást

talál

mindenki a felette fájdalmas bajok

Rheuma

Csuz

Ischias

Zsába ellen,

ha csak egyszer is megpróbálja

AZ ÚJ SZERT.

„SAMOL” egy kenőcs, mely K. 1-50 és K. 2-50-es (sokáig tartó) tubusokban a legtöbb gyógyszer-tárban kapható.

SAMOL

Ha lakóhelyén levő gyógyszer-tárban „SAMOL” még nem volna raktáron, tessék írni a fentiek-tárhoz.

FILO JÁNOS gyógyszerész Budapest, Mátyás-tér 3.

„Samol” oly eddig ismeretlen, hatásos alkatrészt tartalmaz, melynek előállítására a legtöbb államban szabadalmazva van. A budapesti ker. betegsegélyező pénztár kórházában, más számos kórházban, orvosok és magánosok által kipróbálva. Használati utasítás és orvosi vélemények minden tubusnál.

RÓZSA JÁNOS

Kaposvárrott, Fő-utca 31. sz.

SAJÁT HÁZÁBAN.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

vegyészeti ruhatisztító
és gőzműfestő intézetét,

mely bármelyik külföldi gyárral felveszi a versenyt.

Nálam tisztított ruháért jótállok, hogy a foltok nem ütnek vissza.

Kérem a modern vegytisztítást ne tessék a szabófolt tisztítással összetéveszteni.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Hirdetések

jutányos áron felvételnek e lap

kia d ő h i v a t a l á b a n.

Világhírűek az eredeti Remington-Standard írógépek!

Igen kényelmes havi részletfizetésre is szállítjuk.

Bemutatjuk működésben országszerte bárhol levélbeni megkeresésre, saját költsé-
günkre és minden vételkötelezettség nélkül, vétel esetén pedig az egyszerű beoktatást
2—3 óra alatt díjmentesen teljesítjük.

Arjegyzzék ingyen és bérmentve.

GLOGOWSKI ÉS TÁRSA BUDAPESTEN,

VI. Andrásy-ut 12. sz. — Fiók: TEMESVÁR, Zápolya-utca 5. sz.

Ezen formuláré lemetszendő és beküldendő hozzánk azáltal, aki írógépünk díjmentes bemutatását kívánja.

T. Glogowski és Társa cégnek Budapest, VI., Andrásy-ut 12.

Beleegyezem, hogy egy darab Remington-írógépet saját költségére nálam esetleg
vétel céljából vételkötelezettségem nélkül bemutasson.

Kelt _____

alíírás.

Szőlőoltványok!

Hiányok pótlására. Két éves, száza
20 korona.

Telepítésre. Gyökeres zöldoltvány,
ezre 160 kor., sima 90 kor.

Fásoltvány I. 200 kor., ez szépség-
hibával 90 kor.

Mind Riparia portalis alanyon,
a legjobb és legbőtermőbb bor-
és csemege fajokban.

HEGYI BOR legolcsóbban.

Arjegyzzék ingyen.

Székely I. József
Gyöngyös.

Eötvös Lajos és Társai

kereskedelmi kertészete és magkereskedése
TARCAL. (Zemplénmegye.)

1000 drb. Gleditschia esemete	4 kor.
1000 „ 2 éves akáccsemete	10 és 15 „
1000 „ 1 „ „	4—5 és 16 „
1000 „ Vadalma-esemete	12 és 20 „
1000 „ Vadkörte „	14 és 25 „
Nagyvirágu kerti diszszekfü tövek	
10 darab	120 „
2 éves bokorrózsák 10 drb. 5 kor. 100 drb.	35 „
2 éves hónapórszák 10 drb 5 kor.	
100 darab	35 „

Elsőrendü kerti magvak,
- virághagymák, disznövé-
nyek a legolcsóbb áron.

160 oldalas főarjegyzzékünk kívánatra
bérmentve.